

1. Дайте визначення поняттю "рекреація".
2. Що таке рекреаційна діяльність, рекреаційний процес та ефект?
3. Дайте визначення рекреалогії як науки.
4. Наведіть основні функції рекреації.
5. Що таке рекреаційна географія?
6. Дайте визначення рекреаційній галузі, потенціалу, навантаженню.
7. Що таке рекреаційна територія та об'єкт?
8. Які є основні етапи розвитку рекреалогії?
9. Яка відмінність між законами і закономірностями?
10. Що таке принципи науки?
11. У чому полягає закономірність просторово-територіальної диференціації рекреаційних ресурсів?
12. Схарактеризуйте закономірність глобалізації рекреаційних процесів.
13. Наведіть приклади вияву закономірності диверсифікації рекреаційних послуг.
14. Чим визначається закономірність перманентного зростання значення рекреації у житті суспільства?
15. Як виявляється в рекреації закономірність географічного (територіального) поділу праці?
16. Які ще закономірності рекреаційної географії вам відомі?
17. Назвіть і охарактеризуйте принципи рекреаційної географії.

2. Рекреаційні ресурси, їх класифікація

Ресурси (від франц. додатковий, допоміжний засіб) – запас, резерв, можливість.

Це засіб задоволення будь-яких потреб, дефіциту; запас, резерв, яким можна скористатись у разі необхідності. Також це компоненти зовнішнього середовища, що дозволяють задовольняти або роблять можливим задоволення потреб людини і сприяють досягненню соціальної мети [1].

Територія та її географічне положення є ресурсом розвитку рекреаційного господарства. Крім того, кожна територія має певні

специфічні ресурси, які називаються рекреаційними.

Головною властивістю рекреаційних ресурсів є те, що їм властива здатність відновлювати і розвивати духовні та фізичні сили людини. Такі ресурси придатні як для прямого, так і для опосередкованого споживання, надання різноманітних послуг курортно-лікувального і рекреаційно-туристського характеру [5].

Рекреаційні ресурси - це сукупність природних, природно-технічних, соціально-економічних комплексів та їх елементів, що сприяють відновленню та розвитку фізичних та духовних сил людини, її працездатності.

Рекреаційні ресурси поділяються на дві основні групи: природні та історико-культурні.

Природні рекреаційні ресурси – це об'єкти і явища живої й неживої природи, що володіють коштовними рекреаційними властивостями, які можна використати з метою рекреації й туризму. До них належать природні та природно-антропогенні геосистеми, природні об'єкти, явища і процеси, які володіють внутрішніми і зовнішніми властивостями й характерними рисами для організації сезонної або цілорічної рекреаційної діяльності, а саме:

Фізичні рекреаційні ресурси – це об'єкти і явища неживої природи, що використовуються в рекреації. Серед них виділяються геологічні, геоморфологічні, гідрогеологічні, кліматичні й енергетичні рекреаційні ресурси.

Геологічні рекреаційні ресурси – це елементи геологічного середовища, що мають наукову, психолого-естетичну й комерційну цінність.

Геоморфологічні рекреаційні ресурси – це типи рельєфу, їхнє сполучення й окремі елементи, придатні до використання в рекреаційних цілях. Вони можуть мати наукову, психолого-естетичну цінність

Кліматичні рекреаційні ресурси – поєднують метеоелементи погоди й клімату, що мають цінні медико-біологічні властивості. Активно впливають на всі види туризму й на медико-біологічну рекреацію.

Гідрологічні рекреаційні ресурси – включають всі типи поверхневих і підземних вод, що мають цінні рекреаційні властивості.

Біологічні рекреаційні ресурси – це об'єкти або явища живої

природи, що мають цінні рекреаційні властивості, які можна використати з метою рекреації й туризму. Вони підрозділяються на *грунтові, флористичні й фауністичні ресурси*.

Грунтові рекреаційні ресурси – типи ґрунтів, що можуть представляти наукову, пізнавальну й медико-біологічну цінність.

Флористичні рекреаційні ресурси – рослинні угруповання, що можуть представляти наукову, пізнавальну й медико-біологічну цінність.

Фауністичні рекреаційні ресурси – це представники тваринного світу, що мають рекреаційні властивості, тобто здатні представляти наукову, пізнавальну й медико-біологічну цінність.

Ландшафтні рекреаційні ресурси – це природні комплекси зі специфічним набором природних компонентів (рельєф, геологічна будова, клімат, гідрографія, ґрунт, рослинний і тваринний світ), характерних для конкретних територій. Ландшафтні ресурси поєднують різні елементи живої й неживої природи та становлять характерне для даної місцевості сполучення.

Екологічні рекреаційні ресурси – це природні елементи, що характеризують якість навколишнього середовища. На екологічність оцінюється все навколишнє середовище: повітря, вода, ґрунт, рослинність, продукти харчування людини.

Історико-культурні рекреаційні ресурси – це культурно-історичні об'єкти, розташовані в місцях перебування людини, що мають суспільне значення, як спадщина минулих епох суспільного розвитку людини та служать передумовою для організації культурно-пізнавальних видів рекреаційної діяльності. Серед них виділяються *археологічні, історичні, архітектурні, мистецтвознавчі й архівні ресурси*.

Археологічні рекреаційні ресурси – матеріальні пам'ятники і їхні фрагменти, що вказують на особливості життєдіяльності людини в стародавності й здатні представляти рекреаційний (науковий, екскурсійно-пізнавальний) інтерес. До них відносяться: городища, кургани, залишки древніх поселень, укріплень, доріг, виробництв, поховань, кам'яних статуй, наскальні малюнки, різні предмети побуту.

Історичні рекреаційні ресурси – це пам'ятники історії. До них відносяться будинки, спорудження, пам'ятні місця, фортеці, пов'язані з якимись історичними подіями, а також з розвитком

науки, техніки, культури й побуту, політичним і державним життям.

Архітектурні й містобудівні рекреаційні ресурси – це архітектурні ансамблі (палацові площі, історичні квартали), культові спорудження.

Мистецтвознавчі рекреаційні ресурси – це об'єкти мистецтва, що представляють собою об'єкт рекреації. Музеї, картинні галереї, виставки.

Документальні об'єкти рекреації – архіви, виставки окремих документів, бібліотеки [3].

Контрольні питання.

1. Дайте визначення поняттю рекреаційні ресурси.
2. На які види поділяються природні рекреаційні ресурси?
3. Дайте визначення геологічним та геоморфологічним рекреаційним ресурсам.
4. Дайте визначення кліматичним та гідрологічним рекреаційним ресурсам.
5. Дайте визначення геологічним та геоморфологічним рекреаційним ресурсам.
6. Дайте визначення біологічним та ґрунтовим рекреаційним ресурсам.
7. Дайте визначення флористичним та фауністичним рекреаційним ресурсам.
8. Дайте визначення екологічним та ландшафтним рекреаційним ресурсам.
9. На які види поділяються антропогенні рекреаційні ресурси?

3. Рекреаційне районування

Основою для виокремлення різних регіонів, районування тієї чи іншої частини нашої планети або окремої країни є відмінності одних територій від інших. За найзагальнішими критеріями ці відмінності можна об'єднати в три групи: природні, історичні і соціально-економічні [3].

Природні відмінності визначаються об'єктивними геологічними, географічними та біологічними особливостями окремих частин Землі. Зокрема поділ світу на материки ні в кого не викликає сумніву, бо в природі насправді є реально відокремлені частини